

Za jaké úrazy na pracovních cestách zaplatí zaměstnavatel?

Od října 2015 platí nové nařízení vlády, které „zdražilo“ pracovní úrazy z pohledu zaměstnavatele. Náhrada poskytována zaměstnanci při pracovním úrazu je nadále posuzována podle tzv. bodového systému, avšak nové nařízení zvýšilo počet bodů za jednotlivá poškození zdraví zaměstnance a také více než zdvojnásobilo hodnotu jednoho bodu (z původních 120,- Kč na nyníšších 250,- Kč).

Aby šlo o pracovní úraz (tj. o úraz, za který odpovídá zaměstnavatel), musí dojít k poškození zdraví zaměstnance při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s nimi. I když uvedené vymezení zní poměrně jednoznačně, není tomu tak vždy. V přímé souvislosti s plněním pracovních úkolů totiž není řada činností zdánlivě souvisejících s prací. Jednou z nich je cesta do zaměstnání a zpět. Právě pracovní cesty zaměstnanců jsou však častým zdrojem pracovních úrazů.

Při pracovních cestách totiž nedochází pouze k plnění pracovních úkonů, ale také k jiným, s plněním pracovních úkolů nesouvisejícím, činnostem. Pro zaměstnavatele proto bývá mnohdy těžké rozlišit, zda úraz utrpěný zaměstnancem v průběhu takové cesty je pracovní či nikoliv.

Připomeňme si proto na příkladech z praxe, na kterých “úsecích” pracovní cesty lze utrpět pracovní úraz (tj. úraz, za který odpovídá zaměstnavatel) a kdy jde o obecný úraz (tj. bez odpovědnosti zaměstnavatele).

Cesta k dopravnímu prostředku

Přesouvá-li se zaměstnanec ze svého domova k dopravnímu prostředku, který jej má dopravit do cíle služební cesty (tj. auto, vlak, autobus, letadlo) a přihodí-li se mu při takovém přesunu úraz, nepůjde o pracovní úraz. Uvedené platí také pro cestu zpět, tj. od dopravního prostředku do bydliště zaměstnance. Takový přesun je totiž soudní judikaturou považován za cestu do zaměstnání a zpět, na které nelze utrpět pracovní úraz.

Cesta dopravním prostředkem

Zcela jiná situace nastává již při vstupu do nádražní haly či na letiště. Případný úraz, který by zaměstnanec utrpěl od tohoto momentu až do dojetí do cíle (obce) pracovní cesty prostřednictvím zvoleného dopravního prostředku, je pracovním úrazem. Dle soudní judikatury je totiž taková cesta v přímé souvislosti s plněním pracovních úkolů zaměstnance.

Cesta do hotelu

Také úraz utrpěný při cestě do hotelu z letiště či nádraží bude pracovním úrazem, jelikož jde dle soudní praxe o úkon v přímé souvislosti s plněním pracovních úkolů zaměstnance.

Pobyt v hotelu před plněním pracovních úkolů

Pobyt zaměstnance v hotelu, kde se ubytoval večer před plánovaným jednáním, které je cílem pracovní cesty, není v přímé souvislosti s plněním pracovních úkolů zaměstnance. Proto utrpěl-li zaměstnanec při takovém pobytu úraz, nepůjde o pracovní úraz.

Cesta z hotelu na místo určené k plnění pracovních úkolů

Přesouvá-li se zaměstnanec z hotelu, kde je ubytován, na místo, kde bude vykonávat činnost, jež je předmětem pracovní cesty (např. jednání, školení, atd.) a zpátky, a při takovém přesunu utrpí úraz, nepůjde o pracovní úraz. I taková cesta je totiž dle soudní judikatury považována za cestu do zaměstnání a zpět, na které nemůže zaměstnanec utrpět pracovní úraz.

Účast na jednání, školení, atd.

Utrpí-li zaměstnanec úraz od okamžiku, kdy vstoupí do budovy, v níž se má uskutečnit jednání, resp. školení či jiná událost, jež je důvodem pracovní cesty, půjde o pracovní úraz.

O pracovní úraz tedy jde, pokud:

- Zaměstnanec uklouzne na mokré podlaze v nádražní hale, do které se dostavil za účelem nástupu na vlak, který jej má dopravit do místa (obce) pracovní cesty;
- Zaměstnanec utrpí úraz při dopravní nehodě vlaku, který ho přepravuje do cíle (obce) pracovní cesty;
- Zaměstnanec se zraní v taxíku při přesunu z letiště na hotel, kde bude ubytován před jednáním, které má podniknout v rámci pracovní cesty;
- Zaměstnanec opaří obsluha horkou kávou na jednání či školení, které je důvodem pracovní cesty zaměstnance.

O pracovní úraz naopak nepůjde, pokud:

- Zaměstnanec se zraní při autonehodě na cestě z domova na letiště, na kterém má nastoupit do letadla, které jej má dopravit do místa (obce) pracovní cesty;
- Zaměstnanec si při pádu v koupelně hotelového pokoje, ve kterém se ubytoval před jednáním, které má vykonat v rámci pracovní cesty, zlomí ruku;
- Zaměstnanec si vyvrtne kotník při přesunu z hotelu, kde se ubytoval, do budovy, ve které se má uskutečnit jednání, na které byl zaměstnanec vyslán v rámci pracovní cesty.

Legislativní novinky

Doporučujeme Vaší pozornosti následující vybrané legislativní novinky z prvního čtvrtletí roku 2016.

Zvýšení minimální mzdy a změna sazeb cestovních náhrad

S účinností od 1. ledna 2016 došlo ke zvýšení částky minimální mzdy. Minimální hodinová mzda se zvýšila z 55 Kč na 58,70 Kč a minimální měsíční mzda se zvýšila z 9.200 Kč na 9.900 Kč. V návaznosti na to pak došlo také ke zvýšení minimálních zaručených mezd v rámci jednotlivých tříd prací odstupňovaných dle náročnosti.

Od 1. ledna 2016 byly dále zvýšeny sazby stravného a sazba základní náhrady za používání silničních motorových vozidel (z 3,70 Kč/km na 3,80 Kč/km); snížena byla naopak průměrná cena pohonných hmot (nejvýraznější změna nastala u nafty, kde došlo ke snížení z loňských 36,10 Kč na letošních 29,50 Kč).

Daň z nabytí nemovitostí by měl v budoucnu platit jen kupující

Dle stávající právní úpravy platí daň z nabytí nemovitostí prodávající, přičemž na základě dohody stran lze tuto povinnost přenést na kupujícího. V současné době je v legislativním procesu novela zákonného opatření Senátu o dani z nabytí nemovitých věcí, dle které by napříště měl daň z nabytí nemovitostí platit výhradně kupující. Účinnost novely je plánovaná od 1. dubna 2016.

Povinnost podat kontrolní hlášení

K prvnímu lednu 2016 vznikla registrovaným plátcům daně z přidané hodnoty povinnost podávat pravidelně kontrolní hlášení. Plátce, který je právnickou osobou, musí podávat kontrolní hlášení do 25 dnů po skončení kalendářního měsíce; plátce, který je fyzickou osobou, podává kontrolní hlášení společně s daňovým priznáním k DPH. Pokuta za pozdní nebo chybějící kontrolní hlášení začíná na částce 1.000 Kč a končí na 50.000 Kč.

Trestní odpovědnost právnických osob

Poslanecká sněmovna nyní posílá do závěrečného schvalování novelu zákona o trestní odpovědnosti právnických osob, která přináší zásadní změny v dosavadní úpravě trestání právnických osob. Novela víc než zdvojnásobuje stávající seznam trestných činů, kterých se může dopustit právnická osoba (nově by se tak právnická osoba mohla dopustit např. i trestního činu poškozování spotřebitele či útisku). Novela dále vylučuje dosavadní možnost právnických osob zbavit se trestní odpovědnosti účinnou lítostí (tj. zejména nápravou škodlivého následku trestného činu) v případě některých trestných činů souvisejících s insolvenčním řízením či veřejnými zakázkami. Případné přijetí novely v navrhovaném znění tak zvýší potřebu zavedení účinných kontrolních mechanismů u zaměstnavatelů za účelem zamezení činností zaměstnanců, které by mohly založit trestní odpovědnost právnických osob (tj. zaměstnavatelů).

Newsletter společnosti ŘANDA HAVEL LEGAL advokátní kancelář s.r.o. informuje obecně o vybraných legislativních změnách, judikatuře a právních problémech. Informace předkládané v newsletteru mají pouze informativní povahu a nepředstavují úplný přehled změn v legislativě, judikatuře či právní praxi. Do newsletteru jsou zařazovány informace, které naše advokátní kancelář vybírá dle vlastního uvážení s ohledem na zajímavost či praktickou využitelnost informací pro adresáty newsletteru. Aplikovatelnost v newsletteru publikovaných informací na specifické případy je závislá na konkrétních okolnostech. Tento newsletter nepředstavuje právní radu a ŘANDA HAVEL LEGAL advokátní kancelář s. r. o. neodpovídá za aplikaci závěrů či skutečností uvedených v newsletteru na jakýkoli právní případ.

